

POSTANOWIENIE

Dnia 11 marca 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jerzy Grubba (przewodniczący)

SSN Jacek Błaszczyk

SSN Włodzimierz Wróbel (sprawozdawca)

w sprawie **T. R.**

skazanego z art. 252 § 1 k.k. i in.,

oraz **W. S.**

skazanego z art. 18 § 3 w zw. z art. 148 § 1 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 11 marca 2026 r.

wniosku obrońcy skazanego o rozważenie wznowienia z urzędu postępowania przed Sądem Najwyższym zakończonym postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 31 stycznia 2024 r., sygn. akt II KK 26/23 o oddaleniu kasacji jako oczywiście bezzasadnej,

postanowił:

1) na podstawie art. 542 § 3 k.p.k. wznowić postępowanie kasacyjne w stosunku do obu skazanych;

2) na podstawie art. 439 § 1 pkt. 1 i 2 k.p.k. oraz art. 435 k.p.k. w zw. z art. 545 § 1 k.p.k. uchylić postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 31 stycznia 2024 r., sygn. akt II KK 26/23 w zakresie oddalenia kasacji jako oczywiście bezzasadnych i sprawę przekazać do ponownego rozpoznania Sądowi Najwyższemu - Izbie Karnej w postępowaniu kasacyjnym;

3) obciążyć Skarb Państwa wydatkami postępowania o wznowienie postępowania.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 31 stycznia 2024 r. (sygn. akt II KK 26/23) Sąd Najwyższy w Izbie Karnej, orzekając w składzie pięcioosobowym: SSN Igor Zgoliński (przewodniczący), SSN Małgorzata Bednarek, SSN Paweł Kołodziejski, SSN Adam Roch oraz SSN Ryszard Witkowski (sprawozdawca), oddalił jako oczywiście bezzasadne kasacje obrońców W. S. i T. R. od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 9 marca 2022 r. (sygn. akt II AKa 104/21). Skazany T. R. , działając przez obrońcę, złożył pismo procesowe stanowiące sygnalizację o wystąpieniu bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., wskazując na nienależytą obsadę Sądu Najwyższego przy wydawaniu powyższego postanowienia i wnosząc o wznowienie postępowania z urzędu na podstawie art. 542 § 3 k.p.k.

Sąd Najwyższy w obecnym składzie uznał, że sygnalizacja ta jest w pełni uzasadniona i obliguje do podjęcia działań o charakterze kasatoryjnym. Fundamentem rozstrzygnięcia jest uchwała połączonych Izb Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r. (BSA I-4110-1/20), posiadająca moc zasady prawnej, która jednoznacznie określa, że udział w składzie Sądu Najwyższego osoby powołanej na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej nowelą z 2017 r. stanowi uchybienie o charakterze bezwzględnym. W przypadku orzekania przez Sąd Najwyższy jako sąd ostatniej instancji, wada ta ma charakter nieusuwalny i instytucjonalny, co wyklucza potrzebę przeprowadzania indywidualnego testu bezstronności, albowiem sama procedura nominacyjna przed organem pozbawionym niezależności od władzy wykonawczej i ustawodawczej narusza istotę prawa do sądu ustanowionego ustawą.

Analiza obsady personalnej składu orzekającego w sprawie II KK 26/23 wskazuje na kumulację uchybień o bezprecedensowej skali. Należy podkreślić, że Sąd Najwyższy już wielokrotnie w swoim orzecznictwie kwestionował legitymację

do orzekania osób wchodzących w skład tego konkretnego plenum. W odniesieniu do SSN Małgorzaty Bednarek, brak spełnienia standardu bezstronności potwierdzono m.in. w postanowieniu wznowieniowym o sygn. IV KO 48/24, a wątpliwości te artykułowano już wcześniej w sprawie II KK 44/21. Podobnie sytuacja przedstawia się w przypadku SSN Adama Rocha, wobec którego Sąd Najwyższy orzekał o konieczności wznowienia postępowania w sprawie III KO 170/25 oraz kwestionował jego bezstronność pod sygn. V KK 485/21. Status SSN Ryszarda Witkowskiego jako sędziego nienależycie obsadzonego sądu był przedmiotem rozstrzygnięcia w sprawie V KO 15/24, a wcześniej pod sygn. II KK 564/23. Wskazani sędziowie zostali pierwotnie powołani do Izby Dyscyplinarnej, która w świetle uchwały połączonych Izb (BSA I-4110-1/20) oraz wyroku ETPCz w sprawie Reczkowicz przeciwko Polsce (skarga nr 43447/19) nie posiadała atrybutu sądu. Ich przeniesienie do Izby Karnej na mocy ustawy z 9 czerwca 2022 r. nie konwalidowało wady ich powołania, albowiem Konstytucja RP w art. 179 nie przewiduje kreowania sędziów Sądu Najwyższego w drodze decyzji administracyjnej Pierwszego Prezesa SN czy też samej ustawy.

Również udział w składzie SSN Pawła Kołodziejskiego oraz SSN Igora Zgolińskiego, powołanych w wadliwej procedurze przed neo-KRS, stanowi o nienależytej obsadzie sądu. Brak legitymacji SSN Pawła Kołodziejskiego został wprost stwierdzony w postanowieniu wznowieniowym IV KO 76/24, gdzie Sąd Najwyższy odwołał się do szeregu orzeczeń potwierdzających tę wadliwość (m.in. II KO 73/22, III KO 43/23, V KO 30/22, II KO 75/23, I KO 33/23 oraz I KO 56/23). W przypadku SSN Igora Zgolińskiego, Sąd Najwyższy podjął tożsamą decyzję o uchyleniu orzeczenia z jego udziałem we wspomnianej już sprawie III KO 170/25, wskazując na nierespektowanie przez te osoby wykładni zawartej w uchwale z 23 stycznia 2020 r. oraz orzecznictwie trybunałów międzynarodowych (np. w sprawach Dolińska-Ficek i Ozimek przeciwko Polsce czy Advance Pharma Sp. z o.o. przeciwko Polsce).

Z tych względów, uznając istnienie bezwzględnej przyczyny odwoławczej określonej w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., Sąd Najwyższy na podstawie art. 542 § 3

k.p.k. wznowił postępowanie z urzędu, uchylając wadliwe postanowienie i przekazując sprawę do ponownego rozpoznania w postępowaniu kasacyjnym przed sądem należycie obsadzonym.

Wobec powyższego należało orzec jak w sentencji.

[J.J.]

[a.ł.]

Jacek Błaszczuk

Jerzy Grubba

Włodzimierz Wróbel